

पवमानसूक्तम् / pavamānasūktam

दधि॑क्राव॑ण्णो॑ अ॒कारि॑षम् । जि॒ष्णो॑र॒श्वस्य॑ वा॒जिनः॑ । सुर॑भि॒ नो॒ मुखा॑ करत् । प्र॒ण आयू॑ग्ंषि॒ तारि॑षत् । आपो॑
हि॒ष्ठा म॑यो॒ भुवः॑ । ता न॑ उ॒र्जे द॑धातन । म॒हे र॑णाय॒ चक्ष॑से । यो वः॑ शि॒वत॑मो॒ रसः॑ । तस्य॑ भाजयतेह॒ नः ।
उ॒शती॑रिव॒ मातरः॑ । तस्मा॑ अरङ्ग॒माम वः॑ । यस्य॑ क्षयाय॒ जिन्व॑थ । आपो॑ जनयथा च नः ॥

(दधि॑क्राव॑ण्णो॑ अ॒कारि॑षं जि॒ष्णो॑र॒श्वस्य॑ वा॒जिनः॑ । सुर॑भि॒ नो॒ मुखा॑करत् प्र॒ण आयू॑ग्ंषि॒ तारि॑षत् । आपो॑ हि॒ष्ठा म॑यो॒ भुव॑स्तान॒ उर्जे॑
द॑धातन । म॒हे र॑णाय॒ चक्ष॑से । यो वः॑ शि॒वत॑मो॒ रस॑स्तस्य॑ भाजयतेह॒ नः । उ॒शती॑रिव॒ मातरः॑ । तस्मा॑ अरङ्ग॒माम वो॑ यस्य॑
क्षयाय॒ जिन्व॑थ । आपो॑ जनयथा च नः ॥)

हिर॑ण्यव॒र्णाः शु॑चयः पाव॒का या॑सु जा॒तः क॒श्यपो॑ यास्विन्द्रः ।

अ॒ग्निं या॑ गर्भं दधिरे वि॒रूपा॑स्ता न आप॒श्शग्ं॑ स्यो॒ना भ॑वन्तु ॥

या॒साग्ं॑ राजा वरु॒णो या॑ति मध्ये सत्या॒नृते॑ अव॒पश्यं॑ जनानाम् ।

मधु॑श्चु॒तश्शु॑चयो॒ याः पा॑वकास्ता न आप॒श्शग्ं॑ स्यो॒ना भ॑वन्तु ॥

यासां॑ दे॒वा दि॒वि कृ॑ण्वन्ति भ॒क्षं या॑ अ॒न्तरि॑क्षे बहु॒धा भ॑वन्ति ।

याः पृ॑थि॒वीं प॑यसो॒न्दन्ति॑ शु॒क्रास्ता॑ न आप॒श्शग्ं॑ स्यो॒ना भ॑वन्तु ॥

शि॒वेन॑ मा चक्षु॒षा प॑श्यताऽप॒श्-शि॒वया॑ त॒नुवो॑प स्पृशत॒ त्वचं॑ मे ।

सर्वा॑ग्ं अ॒ग्नीग्ं॑ र॒प्सुष॑दो हुवे वो मयि॒ वर्चो॑ बल॒मोजो॑ निधत्त ॥

पव॑मान॒स्सुव॑र्जनः । प॒वित्रे॑ण वि॒चर्ष॑णिः । यः पो॒ता स पु॑नातु मा ।

पुन॑न्तु मा दे॒वज॑नाः । पुन॑न्तु मन॒वो धि॒या । पुन॑न्तु विश्व॑ आय॒वः ।

जा॑तवेदः प॒वित्र॑वत् । प॒वित्रे॑ण पुनाहि मा । शु॒क्रेण॑ दे॒वदी॑द्यत् । अ॒ग्ने कृ॒त्वा कृ॒तूग्ं॑ रनु ।

यत्ते॑ प॒वित्र॑म॒र्चिषि॑ । अ॒ग्ने वि॑ततम॒न्तरा॑ । ब्रह्म॑ तेन पुनीमहे । उ॒भाभ्यां॑ दे॒वस॑वितः ।

प॒वित्रे॑ण स॒वेन॑ च । इ॒दं ब्रह्म॑ पुनीमहे । वैश्व॑दे॒वी पु॑नती दे॒व्यागा॑त् । यस्यै॑ ब॒ह्वीस्त॑नुवो॒ वीत॑पृष्ठाः ।

पवमानसूक्तम् / pavamānasūktam

तया॑ म॒दन्तः॑ स॒ध॒मा॒द्येषु॑ । व॒यग्ं॑ स्या॒म॒ प॒तयो॑ र॒यी॒णाम् । वै॒श्वान॑रो र॒श्मिभि॑र्मा पु॒नातु॑ ।
वा॒तः प्रा॒णेने॑षि॒रोम॑यो भूः । द्यावा॑-पृथि॒वी प॑य॒सा प॑योभिः । ऋ॒ताव॑री य॒ज्ञिये॑ मा पु॒नीताम्॑ ।
बृ॒हद्भिः॑ स॒वित॑स्तृभिः । व॒र्षि॑ष्ठै-दे॒वम॑न्मभिः । अ॒ग्ने द॑क्षैः पु॒नाहि॑ मा ।
येन॑ दे॒वा अ॑पु॒नत॑ । येनापो॑ दि॒व्यं क॑शः । तेन॑ दि॒व्येन॑ ब्र॒ह्मणा॑ । इ॒दं ब्र॑ह्म पु॒नीम॑हे ।
यः पा॒वमा॑नीर॒ध्येति॑ । ऋ॒षिभि॑स्स॒म्भृ॒तगं॑ र॒सम् ॥ स॒र्वगं॑ स पू॒तम॑श्नाति । स्व॒दितं॑ मा॒तरि॑श्व॒ना ।
पा॒वमा॑नीर्यो॒ अध्ये॑ति । ऋ॒षिभि॑स्सं॒भृ॒तगं॑ र॒सम् ॥ तस्मै॑ सर॒स्वती॑ दु॒हे । क्षी॒रगं॑ सर्पि-र्म॒धूद॑कम् ॥
पा॒वमा॑नीस्स्व॒स्त्यय॑नीः । सु॒दु॒घाहि॑ प॒यस्व॑तीः । ऋ॒षिभि॑स्स॒म्भृ॒तो र॑सः । ब्रा॒ह्मणे॑ष्व॒मृ॒तगं॑ हि॒तम् ।
पा॒वमा॑नीदि॒शन्तु॑ नः । इ॒मं लो॒कम॑थो॒ अमु॑म् । का॒मान् स॑म॒र्धय॑न्तु नः । दे॒वीर्दे॒वैः स॑मा॒भृताः॑ ।
पा॒वमा॑नीस्स्व॒स्त्यय॑नीः । सु॒दु॒घाहि॑ घृ॒तश्चु॑तः । ऋ॒षिभि॑स्सं॒भृ॒तो र॑सः । ब्रा॒ह्मणे॑ष्व॒मृ॒तगं॑ हि॒तम् ।
येन॑ दे॒वाः प॒वित्रे॑ण । आ॒त्मानं॑ पु॒नते॑ सदा॑ । तेन॑ स॒हस्र॑धा॒रेण॑ । पा॒वमा॑न्यः पु॒नन्तु॑ मा ।
प्रा॒जाप॑त्यं प॒वित्रम् ॥ श॒तोद्या॑मगं॑ हि॒रण्म॑यम् । तेन॑ ब्र॒ह्म वि॑दो॒ वय॑म् । पू॒तं ब्र॑ह्म पु॒नीम॑हे ।
इ॒न्द्रस्सु॑नी॒ती स॒हमा॑ पु॒नातु॑ । सोम॑स्स्व॒स्त्या व॑रुण॒स्समी॑च्या ॥ य॒मो र॑जा॒ प्रमृ॑णाभिः पु॒नातु॑ मा ।
जा॒तवे॑दा॒ मोर्ज॑यन्त्या पु॒नातु॑ । भूर्भु॑व॒स्सुवः॑ ।
तच्छं॑ योरा॒वृणी॑महे । गा॒तुं य॒ज्ञाय॑ । गा॒तुं य॒ज्ञप॑तये । दै॒वीस्स्व॒स्तिर॑स्तु नः । स्व॒स्तिर्मा॑नु॒षेभ्यः॑ । ऊ॒र्ध्वं जि॑गातु
भे॒षज॑म् । श॒न्नो अ॑स्तु द्वि॒पदे॑ ॥ शं॑ चतु॒ष्पदे॑ । ॐ शान्ति॑-शान्ति॑-शान्तिः॑ ॥

पवमानसूक्तम् / pavamānasūktam

dadhikrāvaṇṇo akāriṣam | jiṣṇoraśvāsya vājinah | surabhi no mukhā karat | praṇa āyūgṃṣi
tāriṣat | āpo hiṣṭhā mayo bhuvah | tā na urje dadhātana | mahe raṇāya cakṣase | yo vah
śivatamo rasah | tasya bhājayateha nah | uśatīriva mātarah | tasmā araṅgamāma vah |
yasya kṣayāya jinvātha | āpo janayāthā ca nah ||

(dadhikrāvaṇṇo akāriṣam jiṣṇoraśvāsya vājinah | surabhi no mukhākarat praṇa āyūgṃṣi tāriṣat | āpo hiṣṭhā
mayo bhuvastāna urje dadhātana | mahe raṇāya cakṣase | yo vah śivatamo rasastasya bhājayateha nah |
uśatīriva mātarah | tasmā araṅgamāma vo yasya kṣayāya jinvātha | āpo janayāthā ca nah ||)

hiraṇyavarṇāḥ śucāyaḥ pāvaka yāsu jātaḥ kaśyapo yāsvindrāḥ |
agniṃ yā garbhaṃ dadhire virūpāstā na āpaśśagg syonā bhāvantu ||
yāsāgṃ rājā varuṇo yāti madhye satyānrte avapaśyaṃ janānām |
madhuścutaśśucāyo yāḥ pāvakaśtā na āpaśśagg syonā bhāvantu ||
yāsāṃ devā divi kṛṇvanti bhakṣam yā antarikṣe bahudhā bhavānti |
yāḥ pṛthivīm payāsondanti śukrāstā na āpaśśagg syonā bhāvantu ||
śivena mā cakṣuṣā paśyatā'paś-śivayā tanuvopā sprśata tvacāṃ me |
sarvāgṃ agnīgṃ rāpsuśado huve vo mayi varco balamojo nidhātta ||
pavamānassuvarjanah | pavitreṇa vicārṣaṇih | yah potā sa punātu mā |
punantu mā devajanah | punantu manavo dhiyā | punantu viśva āyavaḥ |
jātavedaḥ pavitravat | pavitreṇa punāhi mā | śukreṇa devadīdyat |
agne kratvā kratūgṃ ranu | yatte pavitrāmarciṣi | agne vitātamantarā |
brahma tena punīmahe | ubhābhyāṃ devasavitaḥ | pavitreṇa savena ca |
idaṃ brahma punīmahe | vaiśvadevī punatī devyāgāt |
yasyai bahvīstanuvō vītapṛṣṭhāḥ | tayā madantaḥ sadhamādyeṣu |
vayagg syāma patayo rayīṇām | vaiśvānaro raśmibhirmā punātu |
vātaḥ prāṇeneṣiromāyo bhūḥ | dyāvā-pṛthivī payasā payobhiḥ |
ṛtāvārī yajñīye mā punītām | brhadbhiḥ savitāstrbhiḥ | varṣiṣṭhai-rdevamanmābhiḥ |
agne dakṣaiḥ punāhi mā | yena devā apūnata | yenāpo divyaṃkaśāḥ |
tena divyena brahmāṇā | idaṃ brahma punīmahe |

पवमानसूक्तम् / pavamānasūktam

yaḥ pāvamānīradhyeti | ṛṣibhissambhṛtagm rasam | sarvagm sa pūtamāśnāti |
svaditam mātariśvanā | pāvamānīryo adhyeti | ṛṣibhissambhṛtagm rasam |
tasmai sarāsvatī duhe | kṣīragm sarpi-rmadhūdakam || pāvamāniṣsvastyayanīḥ |
sudughāhi payāsvatīḥ | ṛṣibhissambhṛto rasāḥ | brāhmaṇeṣvamṛtagm hitam |
pāvamānīrdiśantu naḥ | imam lokamatho amum | kāmān samārdhayantu naḥ |
devīrdevaiḥ samābhṛtāḥ | pāvamāniṣsvastyayanīḥ | sudughāhi ghṛtaścutāḥ |
ṛṣibhis-sambhṛto rasāḥ | brāhmaṇeṣvamṛtagm hitam | yena devāḥ pavitreṇa |
ātmānam punate sadā | tena sahasradhāreṇa | pāvamānyaḥ punantu mā |
prājāpatyam pavitram | śatodyāmagm hiraṇmayam | tena brahma vido vayam |
pūtam brahmā punīmahe | indrāsunīti sahamā punātu | somāssvastyā varuṇassamīcyā |
yamo rajā pramṛṇābhiḥ punātu mā | jātavedā morjayāntyā punātu | bhūrbhuvassuvāḥ |
taccham yorāvṛṇīmahe | gātum yajñāyā | gātum yajñapataye | daiviṣsvastirāstu naḥ |
svastirmānuṣebhyaḥ | ūrdhvam jigātu bheṣajam | śanno astu dvipadē | sam catuṣpade |
om śānti-śānti-śāntiḥ ||